

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság Véleménye Tárgy: A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Megújított szociális menetrend: Lehetőségek, hozzáférés és szolidaritás a XXI. századi Európában

COM(2008) 412 végleges

(2009/C 182/03)

Előadó: **Evelyn REGNER**

Társelőadó: **Antonello PEZZINI**

2008. július 2-án az Európai Bizottság úgy határozott, hogy az Európai Közösséget létrehozó szerződés 262. cikke alapján kikéri az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság véleményét a következő tárgyban:

A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Megújított szociális menetrend: Lehetőségek, hozzáférés és szolidaritás a XXI. századi Európában

COM(2008) 412 végleges.

A bizottsági munka előkészítésével megbízott „Foglalkoztatás- és szociálpolitika, uniós polgárság” szekció 2008. december 10-én elfogadta véleményét. (Előadó: Evelyn REGNER, társelőadó: Antonello PEZZINI.)

Az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság 2009. január 14–15-én tartott 450. plenáris ülésén (a január 14-i ülésnapon) 162 szavazattal 21 ellenében, 25 tartózkodás mellett elfogadta az alábbi véleményt:

1. Következtetések és ajánlások

1.1 Az EGSZB üdvözli a megújított szociális menetrendről szóló európai bizottsági közleményt, és a többi jelenlegi szociális kezdeményezéssel összefüggően azt az európai jóléti állam korszerűsítése felé tett, megfelelő lépésnek tekinti, melynek célja az emberek segítése lehetőségeik kiaknázásában, valamint az Európai Unió szociális arculatának javítása.

1.2 A hatalmas világméretű pénzügyi és gazdasági válságot tekintve még fontosabb, hogy az Európai Unió az erős, szociális és versenyképes Európa mellett kötelezze el magát. Az EGSZB ezért – a megújított szociális menetrenden túl – egy tényleges szociálpolitikai cselekvési program mellett foglal állást.

1.3 Az Európai Bizottság közleménye túlnyomórészt az új körülményekre adandó válaszokra összpontosít. Főként a szociálpolitikának a társadalmakban, de elsősorban a gazdaságban és a munkaerőpiacon bekövetkező változásokhoz való igazításáról szól. Európának sürgősen modern munkaerő-piaci intézkedésekre és erős, fenntartható, foglalkoztatásbarát szociális rendszerekre van szüksége.

1.4 Az EGSZB megállapítja, hogy az Európai Bizottság tartózkodó a munkajogi minimumnormák továbbfejlesztésével szemben. Eddig ezek képezték az európai szociálpolitika gerincét és az élet- és munkakörülmények javításának központi elemét, és – ahol szükségesek és célszerűek – a jövőben is részét kell, hogy jelentsék minden szociális menetrendnek.

1.5 Az EGSZB megállapítja, hogy a szociális párbeszéd továbbra is az európai szociális modell egyik legfontosabb oszlopa: mind nemzeti, mind európai szinten. A szociális partnerek kulcs szerepet töltenek be a társadalmi változások kapcsán felmerülő valamennyi kérdésben, ezért be kell vonni őket a megújított szociális menetrend kidolgozásába, átültetésébe és felülvizsgálatába. A civil társadalmi párbeszéd a jövőben további fontos oszlopot fog jelenteni.

1.6 A nyílt koordinációs módszert – mindenekelőtt mennyiségi és minőségi célok további alkalmazása révén – meg kell erősíteni. Az EGSZB ehhez az Európai Parlament nagyobb fokú bevonását ajánlja, valamint a szociális célkitűzések, illetve iránymutatások kötelező figyelembevételét a közbeszerzések keretében.

1.7 Az EGSZB szükségesnek tartja, hogy az Unió – a szociális partnerekkel szorosan együttműködve – támogassa a tagállamokat a rugalmas biztonság közös alapelveinek alkalmazásában, egymáshoz igazításában és felügyeletében. Azt kéri ezért, hogy szorosabban kapcsolódjon egymáshoz a rugalmas biztonságról szóló vita és a szociális párbeszéd valamennyi szinten való kiépítése, valamint a kollektív tárgyalások az egyes szinteken.

1.8 Az esélyegyenlőség elősegítését, a fogyatékkal élők támogatását, a társadalmi kirekesztődés elleni küzdelmet és az aktív befogadást célzó közösségi cselekvéseket az EGSZB szerint megerősített, aktív politikai intézkedésekkel kellene kiegészíteni, amelyek az idősebbek foglalkoztatására, valamint a hátrányos helyzetű népességcsoportokra és a munkanélküliekre irányulnak. A szegénység leküzdése is elsődleges fontosságú kell, hogy legyen.

1.9 Az EGSZB úgy véli, hogy megfelelő választ kell adni a munkavállalók kiküldésével és a szakszervezeti intézkedésekkel kapcsolatos aktuális európai bírósági ítéletekre. Az Európai Bizottság által létrehozni kívánt vitafórum az első lépést jelenti ehhez. Elsősorban különböző alternatívákat kellene felmutatni arra, hogy miként lehet feloldani a belső piac szabadsága és az alapvető jogok között feszülő ellentétet. Ha szükséges és célszerű, akkor a munkavállalók védelme érdekében minél előbb megfelelő, konkrét intézkedéseket kell hozni, amelyek egyértelművé teszik, hogy sem a gazdasági lehetőségek, sem pedig a versenyszabályok nem lehetnek fontosabbak a szociális alapjogoknál.

1.10 Az európai lakosság széles körében uralkodó aggodalmat tekintve, amely szerint húsz éven belül sokan már nem fognak hozzáférni a magas minőségű egészségügyi ellátáshoz ⁽¹⁾, megfelelő, egyértelmű és átlátható célokat kell kitűzni, valamint megfelelő felügyelettel és a közvéleményt tájékoztatva kell nyomon követni ezeket.

1.11 Az új esélyek, valamint a gazdasági növekedés és a versenyképesség fokozása mellett a migrációnak árnyoldalai is vannak. Az Európai Bizottságnak a jövőben ezekkel a negatív szempontokkal is foglalkoznia kell, és intézkedéseket kell kidolgoznia elkerülésük érdekében.

1.12 Az Európai Bizottsághoz hasonlóan az EGSZB is nagy jelentőséget tulajdonít a hatályos jogszabályok alkalmazásának és érvényesítésének. A tagállamokhoz intézett puszta felhívások itt – és különösen a munkavállalók kiküldetéséről szóló irányelv esetében – nem elegendők. Ebben az összefüggésben mindenképp a határokon átnyúló ügyek megvalósításával kapcsolatos hatásos intézkedések kidolgozására is nagyobb súlyt kell fektetni. Az EGSZB üdvözlöi továbbá, hogy az Európai Bizottság minden tagállamot felkér arra, hogy mutasson példát a Nemzetközi Munkaügyi Szervezet (ILO) által naprakésznek minősített ILO-egyezmények ratifikálásával és végrehajtásával.

2. Az Európai Bizottság javaslata

2.1 Az Európai Bizottság 2008. július 2-án közleményt jelentett meg a megújított szociális menetrendről ⁽²⁾. A közlemény megállapítja, hogy az új társadalmi realitások új válaszokat igényelnek. A változás gyors, a politikának pedig lépést kell tartania vele: innovatív és rugalmas módon reagálva a globalizáció kihívásaira, a technológiai fejlődésre és a demográfiai helyzet alakulására.

2.2 Az Európai Bizottság kifejti, hogy igen nagy a potenciális cselekvési terület, ezért kézenfekvő, hogy prioritásokat kell kijelölni. A menetrend ezért több olyan kulcsfontosságú területre

⁽¹⁾ Ld. az „Expectations of European citizens regarding the social reality in 20 years' time” című elemző jelentést, 2008. május, 2.9. pont; Flash Eurobarometer Series #227.

⁽²⁾ COM(2008) 412 végleges; A Bizottság közleménye az Európai Parlamentnek, a Tanácsnak, az Európai Gazdasági és Szociális Bizottságnak és a Régiók Bizottságának – Megújított szociális menetrend: Lehetőségek, hozzáférés és szolidaritás a XXI. századi Európában.

helyezi a hangsúlyt, ahol az EU fellépése nyilvánvalóan többletértéket jelent, ugyanakkor teljes mértékben figyelembe veszi a szubszidiaritás és az arányosság elvét.

- A gyermekek és az ifjúság – a holnap Európája
- Befektetés az emberekbe, a munkahelyek számának és minőségének javításába, az új készségekbe
- Mobilitás
- Hosszabb, egészségesebb élet
- A szegénység és a társadalmi kirekesztés elleni küzdelem
- Küzdelem a hátrányos megkülönböztetés ellen
- Lehetőségek, hozzáférés és szolidaritás a globális szinten

2.3 Az e területeken hozott intézkedések hozzájárulnak a menetrend három céljának – a lehetőségek, a hozzáférés és a szolidaritás – megvalósításához.

2.4 Az Európai Bizottság szerint a társadalmi valóság felmérése megerősítette, hogy a polgárok és az érdekelt felek azt várják az EU-tól, hogy európai többletértéket vigyen a társadalmi fejlődésbe.

2.5 Az Európai Bizottság szándékai szerint továbbra is kihasználja az EK-Szerződésben foglalt eszközöket (jogszabályok, szociális párbeszéd, nyílt koordinációs módszer, közösségi finanszírozás, a civil társadalom bevonása), valamint – egy átfogó megközelítés keretében és a politikai eszközök „intelligensebb kombinációja” révén – kiaknázza az ezek közötti szinergiákat. A gazdaságpolitika és a költségvetési politika összehangolása és felügyelete szintén fontos szerepet tölt be ebben a vonatkozásban.

3. Általános megjegyzések

3.1 A megújított szociális menetrendben az Európai Bizottság megállapítja, hogy az Európai Unió politikái már most is erős szociális dimenzióval és pozitív társadalmi hatással bírnak. Az EGSZB teljes mértékben egyetért azzal, hogy az EU-nak erős szociális dimenzióval kell rendelkeznie és pozitív társadalmi hatást kell kifejtenie, különösen az úgynevezett „globális falu” pénzügyi válsága idején. A pénzügyi válság gazdasági válságot von maga után, az európai tagállamokban recesszióra kerül sor. Ez pedig nehézségeket jelent a vállalkozások számára, valamint a munkavállalóknak és összességében a társadalomnak. Bár a szociálpolitika nagyrészt a tagállamok kormányainak felelősségi köréhez tartozik, az EGSZB üdvözlöi azokat a kezdeményezéseket, amelyeket az Európai Bizottság tett 2007-ben a szociális helyzet felmérése és nemrég a megújított szociális menetrend előterjesztése révén, valamint hisz abban, hogy egy közös stratégia segíteni fog a jólét jövőbeli alakulásával kapcsolatos aggodalmak enyhítésében. Sokkal határozottabb szociális üzenetet kellene azonban az európai polgárokhoz intézni.

3.2 Alapvetően kedvezőnek tekinthető az is, hogy a menetrend nem szorítkozik a szociálpolitika klasszikus területeire, hanem más területekre is kiterjed, mint például az oktatásra, az egészségügyre és a kultúrák közötti párbeszédre.

3.3 Jelenleg azonban a „hagyományos” közösségi megközelítés, még ha megújult is és más területekre is kiterjed, az EGSZB szerint nem elegendő. Nem szabad figyelmen kívül hagyni az alapvető makrogazdasági politikai irányultság kérdését. Különben fennáll a veszély, hogy a megfelelő irány kijelöléséről hozott fontos döntések továbbra is érezhető szociális hatás nélkül maradnak.

3.4 Az EGSZB azt az álláspontot képviseli, hogy Európa szociális dimenzióját többek között egy tényleges szociális cselekvési program keretében kell kifejezésre juttatni. A megújított szociális menetrend önmagában kevés. A cselekvési programnak a tagállamok közötti pozitív együttműködésen kell alapulnia, és nem egy színvonalromlást eredményező versengésen a szociális jogok, a szociális védelem és a munkakörülmények terén ⁽³⁾. Azokra a szempontokra kell összpontosítani, amelyek eredményt hoznak az élet- és munkakörülmények javítására, a társadalombiztosítási rendszerek – fenntarthatóságukat és foglalkoztatásbarát hatásukat figyelembe vevő – erősítésére, a versenyképesség fokozására, a vállalatok és a munkavállalók jobb alkalmazkodóképességére, valamint a több és jobb munkahelyre vonatkozóan.

3.5 A szociális célok megvalósítása érdekében aktív cselekvésre van szükség. A passzív álláspont, amely szerint a szociálpolitika feladata az, hogy reagáljon a változásokra és felkészítse az embereket a gazdaság új követelményeire, nem elegendő. Az embereknek és az emberekbe történő beruházásnak kell a középpontban állniuk, az élet- és munkakörülmények javítását kell célul kitűzni, és egyértelmű, hatékony, kötelező érvényű eszközöknek kell az európai szociálpolitika gerincét képezniük.

3.6 A jelenlegi válsághelyzetet tekintve ugyanis nem szabad figyelmen kívül hagyni, hogy az egyének jóléte összetársadalmi felelősség. Ez magában foglalja mindenekelőtt a jövedelmek igazságos elosztását, a versenyképes üzemekben való elegendő foglalkoztatási lehetőséget, a szociális biztonságot olyan veszélyekkel szemben, mint a betegségek, rokkantság, idősor, továbbá a családok támogatását, a mindenki számára elérhető képzési lehetőségeket, a szegénység elkerülésének biztosítását, valamint a jó minőségű és megfizethető általános érdekű szolgáltatásokat.

3.7 A gazdasági dinamika és a szociális fejlődés nem ellentétben állnak egymással, hanem támogatják egymást. A szociális piacgazdaságban a versenyképesség együtt jár a társadalmi igazságossággal. Fontos, hogy a szociális területnek, a gazdaságnak és a környezetnek ugyanolyan fontosságot tulajdonítsunk.

⁽³⁾ Az EGSZB véleménye a következő tárgyban: *Új európai szociális cselekvési program*, előadó: Jan OLSSON (HL C 27., 2009.2.3.), 4.1. pont, 99. o.

4. Célok és prioritások

4.1 Az EGSZB szükségesnek és ésszerűnek tartja, hogy az Unió – a szociális partnerekkel szorosan együttműködve – támogassa a tagállamokat a rugalmas biztonság közös alapelveinek alkalmazásában, egymáshoz igazításában és felügyeletében. Ennek során az emberek támogatását, valamint élet- és munkakörülményeik javítását kellene elsődrendű fontosságúnak tekinteni. A szociális szempontokra különös figyelmet kell fordítani. Az Európai Bizottságnak és a tagállamoknak arra kell törekedniük, hogy a lehetséges reformokról szóló vitákat a munkakapcsolatok minden szinten történő erősítésével és modernizálásával kössék össze. Azt kéri ezért, hogy szorosabban kapcsolódjon egymáshoz a rugalmas biztonságról szóló vita és a szociális párbeszéd valamennyi szinten való kiépítése, valamint a kollektív tárgyalások az egyes szinteken. A rugalmas biztonság modelljének gondoskodnia kell mind a rugalmasság, mind a biztonság kiegyensúlyozott támogatásáról. A rugalmas biztonság modellje nem jelenti a munkavállalói jogok egyoldalú és jogszerűtlen megnyirbálását, amelyet az EGSZB elutasít ⁽⁴⁾.

4.2 Elsősorban a munkát kereső fiatalok szembesülnek jelentős nehézségekkel a foglalkoztatáshoz való hozzáférés terén. A „gyakornokgenerációt” gyakran atipikus munkaformák várják a munkaerőpiacon, amelyek egyes esetekben bizonytalan munkakörülményekhez vezethetnek ⁽⁵⁾. Az aktív befogadásra és az egész életen át tartó tanulás támogatására irányuló intézkedések kifejezetten üdvözlendők. A magas minőségű munkahelyek és a biztos állások szorosan összefüggenek a jó és széles körű képzettséggel. Az Európai Uniónak és főként a tagállamoknak azonban ezenfelül politikacsomagot kell kialakítaniuk annak érdekében, hogy jobban összehangolhatók legyenek egyfelől a készségek és képzettségek, másfelől a vállalatok által támasztott követelmények. Biztosítani kellene a frissen végzettek nagyobb mértékű „foglalkoztathatóságát”, és javítani kellene a vállalatok keretfeltételeit, hogy magas minőségű munkahelyeket hozzanak létre. Ezenkívül intézkedéseket kell hozni a bizonytalan foglalkoztatási formák elkerülése érdekében. Az Európai Ifjúsági Paktum (2005) értékelése előtt hasznos lenne végre lépéseket tenni e téren.

4.3 Ésszerű lenne emellett egy közösségi kezdeményezés is a fiatalokat célzó magas minőségű munkahelyek támogatására. Ennek célja az lenne, hogy a szociális partnerek aktív támogatásával a JASMINE mikrohitel-program keretében létrehozandó új kapcsolattartó pont révén méltányolják a frissen végzettek képzettségét és teljesítményét ⁽⁶⁾.

4.4 Az EGSZB fontosnak tartja a vállalkozói tevékenység támogatását, a vállalkozói kompetencia oktatását és a pénzügyi képzés támogatását az EU-ban. A tágabb értelemben vett vállalkozói

⁽⁴⁾ Ld. az EGSZB véleményét a következő tárgyban: *Rugalmas biztonság (kollektív tárgyalások, a szociális párbeszéd szerepe)*, előadó: Thomas JANSSON (HL C 256., 2007.10.27., 1.4. pont, 108. o.).

⁽⁵⁾ Az EGSZB intézkedéscsomagot javasolt annak érdekében, hogy a fiataloknak a bizonytalan foglalkoztatási körülményeken túlmutató jövőképet biztosítsunk. Lásd az EGSZB 2007. július 12-i saját kezdeményezésű véleményét a következő tárgyban: *Foglalkoztatás a kiemelt népességcsoportokban*, előadó: Wolfgang GREIF; 5. pont: „Hatékony küzdelem a fiatalok munkanélkülisége ellen” (HL C 256., 2007.10.27., 93. o.).

⁽⁶⁾ Ld. az EGSZB véleményét a következő tárgyban: *Mikrohitel*, előadó: Antonello PEZZINI, HL C 77., 2009.3.31., 23. o.

szellem – amely ösztönözheti és bátoríthatja az innovatív és kreatív hozzáállást – a lisszaboni menetrend fontos eszköze, melynek segítségével felgyorsulhat a növekedés, jobb munkahelyek jöhetnek létre, elérhető a társadalmi kohézió és leküzdhető a társadalmi kirekesztés (7).

4.5 A foglalkoztatási stratégia és a nyílt koordinációs módszer keretében jóval ambiciózusabb, hatékonyabb és mérhetőbb célokat kellene kitűzni, és az Európai Bizottságnak szélesebb végrehajtási hatáskört kellene biztosítani. Ismét mennyiségi európai célokra kell helyezni a hangsúlyt, különösen a következő területeken: a polgárok aktiválása, oktatás, egész életen át tartó tanulás, a fiatalok foglalkoztatása, színvonalas egészségügyi ellátáshoz való hozzáférés, valamint a nemek közötti egyenlőség (8).

4.6 Az egész életen át tartó tanulás támogatásakor kiemelt figyelmet kell fordítani a képzési politika paradoxonjára, azaz arra a körülményre, hogy a kevésbé jól képzettek a továbbképzés során hátrányt szenvednek.

4.7 A hosszú távú munkanélküliség és a fiatalok munkanélkülisége elleni küzdelem, a nemek közötti egyenlőség, a dolgozó nők arányának növelése, a Progress közösségi foglalkoztatási és társadalmi szolidaritási program (2007–2013) (9) erősítése – különösen egyfelől az EU legfontosabb hálózatai kapacitásának fokozására a közösségi politikák ösztönzése és támogatása érdekében, másfelől korszerű eszközök bevezetésére a szükségletek és kilátások (foresight) alulról felfelé építkező, részvételen alapuló eljárás révén történő vizsgálata érdekében.

4.8 Javítani kell a szociális párbeszéd keretfeltételeit. Ebben az összefüggésben az EGSZB megállapítja, hogy a transznacionális kollektív tárgyalásokra irányuló optimális keret – ami a 2005-ös szociális menetrend részét képezi (10) – még nem valósult meg.

4.9 Az EGSZB osztja az Európai Bizottság véleményét, mely szerint igen fontos a gyors és előremutató megegyezés a munkaidőről (11) és a munkaerő-kölcsönzőkön keresztül történő munkavállalásról (12) szóló irányelvjavaslatok tekintetében.

(7) Ld. az EGSZB véleményét a következő tárgyban: *Vállalkozói szellem és a lisszaboni menetrend*, előadó: Madi SHARMA, társelőadó: Jan OLSOHN (HL C 44., 2008.2.16., 1.1. pont, 84. o.).

(8) Lásd az EGSZB véleményét a következő tárgyban: *Foglalkoztatás-politikai iránymutatások*, előadó: Wolfgang GREIF (CESE, HL C 162., 2008.6.25., 2.1. pont, 92. o.).

(9) Az Európai Parlament és a Tanács 1672/2006/EK határozata (2006. október 24.) a Progress közösségi foglalkoztatási és társadalmi szolidaritási program létrehozásáról, HL L 315., 2006.11.15.

(10) Az Európai Bizottság közleménye a Szociálpolitikai Menetrendről (2005. február 9.), COM(2005) 33 végleges.

(11) Módosított javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88/EK irányelv módosításáról, COM(2005) 246 végleges.

(12) Módosított javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelv az ideiglenes munkavállalók munkafeltételeiről, COM(2002) 701 végleges.

4.10 Az Európai Bíróság több közelmúltban hozott ítélete (lásd a Laval- (13), a Viking- (14) és a Ruffert-ügyet (15)) érzékenyen rámutatott a feszült viszonyra egyfelől a belső piaci jogok, másfelől az alapjogok – különösen a szakszervezeti jogok – között, és alapvető kérdéseket vetett fel. Mindebből az következik, hogy cselekedni kell. Az Európai Bizottság által létrehozni kívánt vitafórum az első lépés ebbe az irányba. Most arra van szükség, hogy az Európai Bizottság alaposan megvizsgálja a belső piac munkavállalói jogokra és kollektív tárgyalásokra gyakorolt hatásait. Ha szükséges és célszerű, akkor a munkavállalók védelme érdekében minél előbb megfelelő, konkrét intézkedéseket kell hozni, amelyek egyértelművé teszik, hogy sem a gazdasági lehetőségek, sem pedig a versenyszabályok nem lehetnek fontosabbak a szociális alapjogoknál.

4.11 A személyes mobilitás a lehetőségek gazdag forrása, amely hozzájárul a gazdasági növekedés és a versenyképesség fellendítéséhez. Ezek mellett a pozitív szempontok mellett azonban az EGSZB szerint a mobilitás – különösen a nagyobb migrációs hullámokkal kapcsolatos – negatív oldalaira is rá kell világítani. Itt elsősorban a társadalmi hatásokra, például a bevándorlók és családtagjaik szociális és családi helyzetére, a – mindenképp az illegális foglalkoztatással összefüggő – szociális dömpingre és a bevándorlók lakáshelyzetére, valamint a lehetséges munkaerőpiaci hatásokra gondolunk. Ezen túlmenően vizsgálni kell a származási ország oktatási rendszerére gyakorolt közép- és hosszú távú hatásokat, valamint az agvetszívást (16) is. Végül e vizsgálatok eredményeit kellene az ilyen jellegű hatások megfékezésére irányuló intézkedések alapjául venni.

4.12 Az EGSZB örömmel veszi az Európai Bizottság annak érdekében tett erőfeszítéseit, hogy jó minőségű, könnyen elérhető és fenntartható szociális szolgáltatások alakuljanak ki. Egyértelműen emellett száll síkra, hogy a szóban forgó szolgáltatásokkal kapcsolatos általános érdekek továbbra is előnyben részesüljenek a belső piaci és versenyszabályokkal szemben. Mindenképpen szükség van az idevonatkozó fogalmak és szabályozások tisztázására. Az EGSZB ezért olyan többoldalú, progresszív megközelítést javasol, amelyben összefonódnak az ágazati és tematikus szempontok. Ez – ahol szükséges – jogi aktusok elfogadásához és/vagy az említett alapelveknek és feltételeknek a különböző érintett ágazatokhoz való igazításához kellene, hogy vezessen (ágazatspecifikus irányultságú horizontális megközelítés) (17).

4.13 Európában a lakosság igen széles körben attól tart, hogy húsz év múlva sokan már nem férnek hozzá jó

(13) C-341/05. sz. Laval un Partneri Ltd kontra Svenska Byggnadsarbetareförbundet (svéd építőipari szakszervezet) ügy.

(14) C-438/05. sz.. International Transport Workers' Federation (és mások) kontra Viking Line ABP (és mások) ügy.

(15) C-346/06. sz., az Objekt und Bauregie GmbH & Co. KG csődvagyongkezelőjeként eljáró Dirk Ruffert kontra Land Niedersachsen ügy.

(16) Különösen jól képzett vagy tehetséges emberek adott országból történő kivándorlása.

(17) Lásd az EGSZB véleményét a következő tárgyban: *Egységes piac a 21. századi Európa számára*, előadó: Bryan CASSIDY, társelőadók: Raymond HENCKS és Claudio CAPPELLINI (HL C 77., 2009.3.31., 15. o.), 1.13. és 1.15. pont.

minőségű egészségügyi ellátáshoz⁽¹⁸⁾. Erre az aggodalomra való tekintettel megfelelő, egyértelmű és átlátható célokat kell kitűzni, majd kellő felügyelet és PR-tevékenység segítségével nyomon követni.

4.14 Ha figyelembe vesszük a Ruffert-ügyben hozott európai bírósági ítéletet, merész dolog éppen a közbeszerzési joggal kapcsolatban „komoly társadalmi reflexióról”⁽¹⁹⁾ beszélni. Arról sem szabad azonban megfeledkezni, hogy az európai közbeszerzési irányelvek többnyire, a megvalósuló közbeszerzések pedig szinte kizárólag gazdasági szempontokhoz igazodnak. Ahhoz, hogy a szociális szempontokat megfelelően figyelembe lehessen venni, a közbeszerzés ajánlatkérőjének egyértelmű és kötelező érvényű keretfeltételekre van szüksége. A közbeszerzéseknek ezen túlmenően úgy lehetne szociális arculatot kölcsönözni, ha bizonyos szociális szempontok figyelembevételét nem csupán lehetővé, hanem kötelezővé is tennék. Ezért az EGSZB szerint ésszerű, hogy az Európai Bizottság konkrét lépéseket fontolgat ebbe az irányba. Így például európai iránymutatásokra alapozva szociális előírásokat lehetne alkalmazni, hogy ezek révén jobban ki lehessen aknázni a nyílt koordinációs módszer lehetőségeit.

4.15 Az EGSZB már a munkaidő-irányelv módosításáról szóló véleményben⁽²⁰⁾ sajnálatát fejezte ki amiatt, hogy az Európai Unió komoly esélyt szalaszt el, ha nem veszi figyelembe a magánélet és a hivatás összeegyeztethetőségét is. Ezért az EGSZB határozottan üdvözli az Európai Bizottság és a szociális partnerek közötti, a magánélet és a hivatás összeegyeztethetőségéről szóló konzultáció eredményeit, valamint az időközben közzétett javaslatokat az anyasági szabadság kedvezőbb feltételeiről⁽²¹⁾ és az önálló vállalkozói tevékenységet folytató nők jogainak bővítéséről⁽²²⁾. Az EGSZB azt is örömmel veszi, hogy az európai szociális partnerek hozzákezdnek a szülői szabadságról szóló irányelv felülvizsgálatához.

4.16 Az esélyegyenlőség elősegítését, a fogyatékkal élők támogatását, a társadalmi kirekesztés elleni küzdelmet és az aktív integrációt célzó közösségi cselekvéseket az EGSZB szerint megerősített, aktív politikai intézkedésekkel kellene kiegészíteni, amelyek az idősebbek foglalkoztatására, valamint a hátrányos helyzetű népességcsoportokra és a munkanélküliekre is irányulnak. A szegénység leküzdése is elsődleges fontosságú kell, hogy legyen. Ennek során kiemelt figyelmet kell fordítani a nőkre és a gyermeküket egyedül nevelő szülőkre. Törekedni kell egyúttal a bevándorlók kiegyensúlyozott integrációját célzó politikai intézkedések megerősítésére is. Az EGSZB a Munkaerőpiac Megfigyelőközpontja révén tevékenyen hozzá tud járulni ezekhez az elemzésekhez.

⁽¹⁸⁾ Lásd az *Expectations of European citizens regarding the social reality in 20 years' time* című elemző jelentést, 2008. május, 2.9. pont; Flash Eurobarometer Series #227. A felmérést a Foglalkoztatási Főigazgatóság megbízásából a Magyar Gallup Intézet készítette.

⁽¹⁹⁾ COM(2008) 412 végleges, 5.6. pont.

⁽²⁰⁾ Lásd az EGSZB véleményét a következő tárgyban: *Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre a munkaidő-szervezés egyes szempontjairól szóló 2003/88/EK irányelv módosításáról*, előadó: Ursula ENGELEN-KEFER (HL C 267., 2005.10.27., 16. o.).

⁽²¹⁾ Javaslat a 92/85/EGK irányelv módosítására, 2008. október 3., COM(2008) 600/4.

⁽²²⁾ Javaslat európai parlamenti és tanácsi irányelvre az önálló vállalkozói tevékenységet folytató férfiak és nők közötti egyenlő bánásmód elvének alkalmazásáról és a 86/613/EGK irányelv hatályon kívül helyezéséről, 2008. október 3., COM(2008) 636 végleges.

5. Eszközök

5.1 Az EU az utóbbi években minimális jogi normákat határozott meg a nemek közötti egyenlőséget és a megkülönböztetéstől való mentességet illetően, valamint a munkakörülményekkel és a munkavállalói jogok kollektív képviselésével kapcsolatos egyes területeken. Ezek az előírások az európai szociális politika alapvetően fontos részét képezik. Ha történtek is már előrelépések, még bőven van mit tenni.

5.2 Az EGSZB amellett van, hogy használják a szociálpolitikai eszközök (jogszabályok, nyílt koordinációs módszer, szociális partnerek autonóm megállapodásai) teljes palettáját, és az adott témához legmegfelelőbb eszközt alkalmazzák. Tény, hogy egyes területekkel – például a táppénz, a munkavállalói jogállás meghatározása vagy az áthelyezés elleni védelem – még egyáltalán nem foglalkoztak európai szinten, más területek – például a magánélet és a hivatás összeegyeztethetősége vagy az elbocsátás elleni védelem – pedig csak részben lefedettek.

5.3 Kétségtelenül fontos a hatályos jogszabályi előírások hatékony átültetése a nemzeti jogba, valamint alkalmazásuk és végrehajtásuk. Ebből a szempontból az EGSZB egyetért az Európai Bizottsággal. Az is fontos ugyanakkor, hogy a minimumnormákat átültetésükkor a munka- és életkörülmények tényleges javítása szempontjából „ugródeszkának”, tehát ne a fejlődés végállomásának tekintsek. A sikeres átültetéshez hatáson és megfelelő eszközökre és támogatásra van szükség – elsősorban a határokon átnyúló ügyek esetében. Ez különösen a munkavállalók kiküldetését szabályozó irányelv⁽²³⁾ átültetésekor és alkalmazásakor vált nyilvánvalóvá. Nem elegendő mindössze felszólítani az együttműködésre: Európa-szerte kötelező érvényű keretfeltételekre van szükség. Ebben az összefüggésben mindenképp a határokon átnyúló ügyek megvalósításával kapcsolatos hatásos intézkedések kidolgozására is nagyobb súlyt kell fektetni.

5.4 Az ágazatközi, ágazati és határokon átnyúló szociális párbeszéd továbbra is mind a tagállamokban, mind uniós szinten a szociális modell egyik tartóoszlopa. A munkaadók és a szakszervezetek központi szerepet játszanak a szociálpolitikai kihívások kezelésében, mivel ők tekinthetők a gazdasági és szociális haladás motorjának⁽²⁴⁾.

5.5 A civil párbeszéd – melyet egyértelműen meg kell különböztetni a szociális párbeszédétől – a jövőben szintén fontos tartóoszlopnak számít majd. A polgároknak és különböző szintű szervezeteiknek a szociális Európa felépítésébe való bevonása komoly kihívást fog jelenteni⁽²⁵⁾.

⁽²³⁾ Az Európai Parlament és a Tanács 96/71/EK irányelve (1996. december 16.) a munkavállalók szolgáltatások nyújtása keretében történő kiküldetéséről (HL L 018., 1997.1.21.).

⁽²⁴⁾ Lásd az EGSZB 2008. július 9-i véleményét a következő tárgyban: *Új európai szociális cselekvési program*, előadó: Jan OLSSON (HL C 27., 2009.2.3., 99. o.), 5.6. pont.

⁽²⁵⁾ Lásd az EGSZB 2008. július 9-i véleményét a következő tárgyban: *Új európai szociális cselekvési program*, előadó: Jan OLSSON (HL C 27., 2009.2.3., 99. o.), 5.7. pont.

5.6 Az EGSZB osztja az Európai Bizottság véleményét, mely szerint tovább kell fejleszteni a nyílt koordinációs módszer lehetőségeit, és ennek során mennyiségi és minőségi célokat is ki kell tűzni. Az EGSZB megerősíti, hogy a nyílt koordinációs módszert minél inkább helyi szinten kellene alkalmazni, hogy tükrözze az alulról felfelé építkező, részvételen alapuló megközelítést, és biztosítsa a szükséges koordinációt a partnerek és a politikai intézkedések között ⁽²⁶⁾. Ajánlatos továbbá az Európai Parlament

szorosabb bevonása a nyílt koordinációs módszerbe. Ez növelné a módszer demokratikus legitimitását.

5.7 Az EGSZB üdvözli a polgárok javát szolgáló, a szokásos mutatóknál (egy főre eső GDP) túllépő célkitűzések megfogalmazását, amely hozzájárulhat ahhoz, hogy viszonylagossá váljon a nemzetgazdasági teljesítmények túlnyomórészt gazdaságközpontú szemléletmódja ⁽²⁷⁾.

Kelt Brüsszelben, 2009. január 14-én.

az Európai Gazdasági és Szociális Bizottság
elnöke
Mario SEPI

⁽²⁶⁾ Lásd az EGSZB 2008. július 9-i véleményét a következő tárgyban: Új európai szociális cselekvési program, előadó: Jan OLSSON (HL C 27., 2009.2.3., 99. o.), 7.9.3. pont.

⁽²⁷⁾ Lásd az EGSZB 2008. július 9-i véleményét a következő tárgyban: Új európai szociális cselekvési program, előadó: Jan OLSSON (HL C 27., 2009.2.3., 99. o.), 7.9.2. pont.